

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

**Julkisten hankintojen yleiset
sopimusehdot tavarahankinnoissa**

JYSE 2009 TAVARAT

Marraskuu 2009
Päivitetty 21.10.2010

Sisällys

JYSE 2009 ehtojen soveltamisessa huomioitavia asioita.....	4
Julkisten tavarahankintojen yleiset sopimusehdot (JYSE 2009 TAVARAT)	7
1 Soveltamisala	7
2 Määritelmät	7
3 Yhteyshenkilöt	8
4 Alihankinta	8
5 Tavarán ominaisuudet ja virhe.....	8
6 Hinta	9
7 Maksuehdot	10
8 Vakuudet	11
9 Tavarán luovutus ja vaaranvastuun siirtyminen.....	11
10 Toimitusta edeltävät tarkastukset, valvonta ja vastaanottotarkastukset	12
11 Takuu	12
12 Viivästyminen	13
13 Ylivoimainen este	14
14 Vahingonkorvaus.....	14
15 Hinnanalennus ja sopimuksen purku	15
16 Sopimuksen päättäminen erityistilanteissa	15
17 Immateriaalioikeudet	15
18 Salassapito	16
19 Sopimuksen siirtäminen, muuttaminen ja optio.....	16
20 Avustamisvelvollisuus toimittajan vaihtuessa.....	17
21 Erimielisyydet ja sovellettava laki	17
22 Sopimusasiakirjojen pätevyysjärjestys	17

Saatteeksi

Kauppa- ja teollisuusministeriö vahvisti 22.12.1993 valtion hankinnoista annetun asetuksen (1416/93) perusteella julkisten hankintojen yleiset sopimusehdot (JYSE 1994). Sopimusehdoja on nimensä mukaisesti käytetty paitsi valtion myös kuntien viranomaisten ja muiden julkisten hankintayksiköiden hankinnoissa. Julkisten hankintojen yleisiä sopimusehdoja ei ole sittemmin muutettu tai tarkistettu. Ehtojen vahvistamisen perustana ollut valtion hankinnoista annettu asetus (1416/93) kumottiin uuden hankintalain (348/2007) tultua voimaan 1.6.2007.

Osana hankintatoimen yleistä ohjausta ja siihen liittyvää kehittämistä valtiovarainministeriö asetti julkisten hankintojen yleisten sopimusehtojen uudistamistyöryhmän, jonka tehtävänä oli päivittää ja uudistaa vuonna 1994 käyttöön otetut julkisten hankintojen yleiset sopimusehdot. Työryhmä päätyi ratkaisuun, jonka mukaan palvelu- ja tavarahankinnoille laadittiin erilliset sopimusehdot: JYSE 2009 TAVARAT ja JYSE 2009 PALVELUT. Työryhmä suosittelee, että hankintayksikkö arvioi tarjouspyyntöä laatiessaan sen, onko hankinnassa pääosin kyse tavara- vai palveluhankinnasta ja valitsee tähän hankintaan parhaiten soveltuvat ehdot.

Uudistetut JYSE 2009 TAVARAT ja JYSE 2009 PALVELUT ehdot on pyritty laatimaan siten, että ne olisivat mahdollisimman laajasti sovellettavissa erilaisiin hankintoihin. Julkisten hankintojen yleisissä sopimusehdoissa ei voida kattavasti määritellä kaikkiin hankintatyyppeihin ja kaikkiin hankintatilanteisiin sopivia sopimusehdoja. **JYSE 2009 ehtojen soveltuvuus ja käytettävyys on ratkaistava tapauskohtaisesti. Työryhmä kuitenkin suosittelee, että hankintayksiköt ottavat JYSE 2009 TAVARAT tai PALVELUT ehdot kokonaisuudessaan osaksi hankintasopimusta. Sopijapuolilla on nimittäin mahdollisuus sopia yksittäisistä sopimusehdoista JYSE 2009 ehdoista poikkeavalla tavalla. Hankintayksikön on tarjouspyynnössään täsmennettävä miltä osin JYSE 2009 ehdoista mahdollisesti poiketaan.**

JYSE 2009 ehtojen valmistelutyön pohjana on käytetty JYSE 1994 ehtoja sekä muita julkisella sektorilla käytössä olevia yleisiä sopimusehdoja. Viimeisimpiä julkisen sektorin yleisiä sopimusehdoja JIT 2007 Julkisen hallinnon IT-hankintojen sopimusehdoja on hyödynnetty laajasti etenkin JYSE 2009 PALVELUT ehtoja laadittaessa. JIT 2007 ehtoja hyödyntämällä työryhmä on pyrkinyt yhtenäistämään menettelyjä ja toimintatapoja IT-palveluhankinnoissa ja muissa palveluhankinnoissa. Lisäksi JYSE 2009 ehtojen valmistelutyössä on käytetty taustamateriaalina YSE 1998 Rakennusurakan yleisiä sopimusehdoja ja KSE 1995 Konsulttitoiminnan yleisiä sopimusehdoja sekä muita yleisesti käytössä olevia sopimusehdoja.

JYSE 2009 ehtojen soveltamisessa huomioitavia asioita

Arvonlisävero

Tarjouksissa hinta yleensä ilmoitetaan ilman arvonlisäveroa (alv 0 %). Hinta ilmoitetaan ilman arvonlisäveroa tällöin myös hankintasopimuksissa. Tällä ei kuitenkaan ole vaikutusta arvonlisäveron maksuvelvollisuuteen. Toimittajalla ja palveluntuottajalla on oikeus laskuttaa tavaraan tai palveluun liittyvä arvonlisävero tilaajalta.

Ennakko ja vakuus

Mahdollisen ennakon maksamisesta on sovittava erikseen. JYSE 2009 ehdoissa on määräyksiä vakuuden asettamisesta maksettavalle ennakolle.

Indeksiehtojen käyttö

Niillä toimialoilla, joilla indeksiehdon käyttäminen on sallittua ja sellaista halutaan käyttää, on indeksiehdosta sovittava erikseen.

Kauppalaki

Irtaimen omaisuuden kauppaa säännellään kauppalaissa (355/1987). Niiltä osin kuin JYSE 2009 TAVARAT ehdoissa ei ole erikseen toisin määrätty, noudatetaan kauppalain säädöksiä.

Kansainvälinen kauppa

JYSE 2009 TAVARAT ehtojen perusteella tehtäviin hankintasopimukseen sovelletaan Suomen kauppalakia. JYSE 2009 ehtojen mukaan sekä tavara- että palveluhankintasopimuksia koskevat sopimusriidat ratkaistaan Suomessa yleisissä alioikeuksissa. JYSE 2009 ehdoissa on nimenomaisesti todettu, ettei Suomen lain lainvalintasäännöksiä sovelleta näiden JYSE 2009 ehtojen perusteella tehtäviin hankintasopimukseen. JYSE 2009 TAVARAT ehtojen perusteella tehtäviin hankintasopimukseen ei sovelleta YK:n kansainvälistä kauppalakia (CISG). Näitä ehtoja ja niiden käyttämistä on arvioitava kansainvälisessä kaupassa tapauskohtaisesti.

Optiot

Optiolla näissä JYSE 2009 ehdoissa tarkoitetaan hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä tehtyä osto-optiota lisätavaroista tai -palveluista tai sopimuskauden jatkamista koskevaa optiota. Jättäessään tarjouksen tarjouskilpailuun tarjoaja sitoutuu tarjouspyynnössä ilmoitettuihin ehtoihin, kuten mahdolliseen optioon. Option käyttö on ainoastaan tilaajan harkinnassa. Jos tilaaja päättää tilata toimittajalta tai palveluntuottajalta hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä mainittuja lisätavaroita tai -palveluita tai päättää jatkaa sopimuskautta tarjouskilpailuasiakirjoissa mainitulla optiokaudella, on toimittaja tai palveluntuottaja velvollinen toimittamaan kyseessä olevan tavaran tai palvelun.

Palvelutasot ja henkilöstö

Hankintayksikön on tarjouspyynnössä ja sopimuksessa huolellisesti määriteltävä hankittava palvelu ja sen laatu mahdollisine palvelutasovaatimuksineen. Lisäksi hankintayksikön on yleensä määriteltävä palvelun tuottamiseen käytettävälle henkilöstölle asetettavat koulutus- ja pätevyysvaatimukset.

Pientoimitus- ja laskutuslisät

JYSE 2009 TAVARAT ehtojen kohdan 6.4. mukaan toimittajalla ei ole oikeutta periä pientoimitus- tai laskutuslisää. Siten toimittajien tulee huomioida mahdollisista pientoimituksista aiheutuvat kulut tavaroiden hinnassa. Hankintayksikön on tapauskohtaisesti harkittava tulisiko pientoimituslisät sallia tietyillä toimialoilla. JYSE 2009 PALVELUT ehtojen kohta 10.4. koskee ainoastaan laskutuslisää.

Takuu

JYSE 2009 TAVARAT ehtojen mukaan takuu on 24 kuukautta, ellei muuta ole sovittu. Takuuajasta voidaan kuitenkin sopia toisin ja monessa tapauksessa on perusteltua sopia lyhyemmästä tai pidemmästä takuuajasta. JYSE 2009 PALVELUT ehdoissa ei ole takuuta koskevaa ehtoa. Jos tuotettavaan palveluun tulee sisältyä takuu, tulee sopijapuolten sopia tästä palveluhankinnoissa erikseen.

Takuuajan vakuus

Jos hankinnassa edellytetään takuuajan vakuuksia, tulee tästä sopia erikseen. JYSE 2009 ehdoissa on tätä koskevia täsmennyksiä.

Toimitukset poikkeustilanteissa

JYSE 2009 ehdoissa ei ole erikseen määrätty toimituksista poikkeuksellisissa olosuhteissa. Joissakin tavara- ja palveluhankinnoissa voi olla tarpeen erikseen sopia siitä, kuinka tavarain tai palvelun toimittaminen järjestetään erilaisissa kriisi- tai poikkeustilanteissa.

Vahingonkorvaus

JYSE 2009 sopimusehtojen mukaan korvattaviksi tulevat ainoastaan välittömät vahingot, ellei vahinkoa ole aiheutettu tahallisesti tai törkeällä tuottamuksella, rikottu salassapitovelvoitetta tai loukattu immateriaalioikeuksia. JYSE 2009 sopimusehdoissa ei ole asetettu vahingonkorvaukselle ylärajaa. Jossain hankintasopimuksissa saattaa olla tarkoituksenmukaista sopia vahingonkorvauksen enimmäismäärästä erikseen.

Virheilmoitus ja reklamaatioaika

JYSE 2009 ehdoissa todetaan, että virheestä on ilmoitettava toimittajalle tai palveluntuottajalle kohtuullisessa ajassa virheen havaitsemisesta määrittelemättä tarkempia aikamääreitä reklamaation tekemiseen. Hankintayksiköt ostavat JYSE 2009 ehdot sisältävien sopimus-

ten perusteella hyvin erityyppisiä tavaroita ja palveluita, joiden kohtuulliset reklamaatioajat poikkeavat toisistaan merkittävästi. Jos sopijapuolet katsovat tarpeelliseksi sopia tarkemmista reklamaatioajoista, tulee tästä sopia erikseen.

Hinta ja hinnanmuutokset

Aikaisemmissa JYSE 1994 ehdoissa hinnanmuutos oli mahdollista vain sellaisissa hankintasopimuksissa, joissa hinta oli sidottu hinnanmuutosperusteeseen. JYSE 2009 ehdoissa on omaksuttu joustavampi hinnanmuutosmekanismi. Seuraavassa on täsmennetty tätä koskevia keskeisiä uudistuksia.

JYSE 2009 ehtojen hinnan määrittämisen lähtökohtana on se, että hinta on kiinteä, ellei toisin ole sovittu. Hinnan tulee tällöin olla kiinteä koko sopimuskauden mukaan lukien mahdolliset optiovuodet.

Sopimuksessa, jossa hinnat ovat kiinteitä vain määräajan, tulee ajankohtaiseksi käydä hintaneuvotteluja sopimuskauden aikana. JYSE 2009 TAVARAT kohta 6.8. ja PALVELUT kohta 10.7. koskee toimittajan tai palveluntuottajan aloitteesta käytäviä hinnanmuutosneuvotteluita. Kun hinta on määritelty kiinteäksi vain määräajaksi, saa toimittaja tai palveluntuottaja tämän jälkeen muuttaa hintojaan JYSE 2009 ehdoissa määritellyllä tavalla. Jos tilaaja katsoo, ettei se voi hyväksyä toimittajan tai palveluntuottajan hinnanmuutosta eivätkä sopijapuolet pääse hinnanmuutosilmoituksen jälkeen järjestetyissä hinnanmuutosneuvotteluissa yksimielisyyteen muusta hinnasta, on tilaajan irtisanottava sopimus. Muussa tapauksessa hinnanmuutokset tulevat automaattisesti voimaan toimittajan tai palveluntuottajan ilmoittamana ajankohtana. Irtisanomisoikeus on JYSE 2009 TAVARAT kohdan 6.8. ja PALVELUT kohdan 10.7. mukaan ainoastaan tilaajalla.

JYSE 2009 TAVARAT kohdan 6.9. ja PALVELUT kohdan 10.8. mukaan tilaajalla on oikeus tehdä hinnanmuutosehdotus. Tilajalla ei ole yksipuolista oikeutta muuttaa hintoja ilman toimittajan tai palveluntuottajan hyväksyntää, vaan toimittaja tai palveluntuottaja määrittää hintatason. Jos toimittaja tai palveluntuottaja ei hyväksy tilaajan hinnanmuutosehdotusta eivätkä sopijapuolet pääse hinnanmuutosneuvotteluissa muusta hinnasta yksimielisyyteen ja tilaaja katsoo, ettei se voi jatkaa sopimusta voimassaolevin hinnoin, on tilaajan irtisanottava sopimus. Jos tilaaja ei irtisano sopimusta, jatketaan sopimusta niillä hinnoilla, jotka olivat voimassa ennen tilaajan hinnanmuutosehdotusta tai jos sopijapuolet ovat hinnanmuutosneuvotteluissa päässeet sopuun muusta hinnasta, jatketaan sopimusta sopijapuolten tällöin sopimilla hinnoilla.

Tilaja ja toimittaja voivat JYSE 2009 ehtojen mukaan kumpikin ehdottaa hinnanmuutoksia kerran 12 kuukaudessa ja aikaisintaan 12 kuukauden kuluttua hankintasopimuksen voimaantulosta. Jos hintoja tulee voida muuttaa useammin kuin kerran 12 kuukaudessa, tulee hankintayksikön huomioida tämä tarjouspyynnössään ja ilmoittaa JYSE 2009 ehdoista poikkeavasta menettelystä.

JYSE 2009 TAVARAT kohdan 6.11. ja PALVELUT kohdan 10.10. mukaan toimittajalla tai palveluntuottajalla on velvollisuus jatkaa tavarantoimituksen tai palvelun toimittamista irtisanomisen jälkeen, jos tilaaja niin edellyttää. Jos irtisanominen tehdään JYSE 2009 TAVARAT kohdan 6.8. ja PALVELUT kohdan 10.7. perusteella noudatetaan toimittajan tai palveluntuottajan hinnanmuutosilmoituksen hintoja tai, jos irtisanominen tehdään JYSE 2009 TAVARAT 6.9. tai PALVELUT kohdan 10.8. perusteella noudatetaan irtisanomishetkellä voimassa olleita hintoja.

Julkisten tavarahankintojen yleiset sopimusehdot (JYSE 2009 TAVARAT)

1 Soveltamisala

- 1.1 Tavarahankinnoissa noudatetaan seuraavia julkisten hankintojen yleisiä sopimusehdoja, ellei toisin ole sovittu.
- 1.2 Niiltä osin kuin näissä sopimusehdoissa tai tarjouskilpailuasiakirjoissa ei ole toisin määrätty, noudatetaan kauppalain (355/1987) asianomaisia säädöksiä.

2 Määritelmät

- 2.1 Alihankkija
Varsinaisen tavarantoimittajan tai sen alihankkijan kanssa sopimussuhteessa oleva yritys tai muu toimija, joka toimittaa varsinaiselle toimittajalle tai tämän alihankkijalle tavaroita tai palveluita.
- 2.2 Hankintasopimus
Tilaajan ja toimittajan välinen sopimus tavarantoimittamisesta sopimusehtojen mukaisesti.
- 2.3 Luovutus
Se hetki, kun tavara on toimituslausekkeen mukaisesti luovutettu tilaajalle.
- 2.4 Muutos
Toimituksen alkuperäiseen laajuuteen tai sisältöön sovittu muutos- tai lisätyö.
- 2.5 Sopimussakko
Sopijapuolten erikseen sopima sakko, jonka toimittaja on velvollinen suorittamaan tilaajalle sopijapuolten erikseen määrittelemissä sopimusrikkomustilanteissa. Tilajalla on oikeus sopimussakkoon osoittamatta, että toimittajan sopimusrikkomuksesta olisi aiheutunut tilaajalle vahinkoa. Sopimussakolla ei tässä kuitenkaan tarkoiteta kohdan 12.2. mukaista viivästyssakkoa.
- 2.6 Tavara
Toimitukseen sisältyvät tavara sekä siihen liittyvät palvelut ja asiakirjat.

- 2.7 Tilaaja
Hankinnan suorittava hankintayksikkö.
- 2.8 Toimittaja
Yritys tai muu toimija, joka on sitoutunut toimittamaan tavaran sekä siihen liittyvät palvelut ja asiakirjat tilaajalle.
- 2.9 Vaaranvastuu
Vastuu sopijapuolesta riippumattomasta tavaran tuhoutumisesta, katoamisesta, huonontumisesta tai vähenemisestä.
- 2.10 Viivästyssakko
Sakko, jonka toimittaja on viivästyessään velvollinen maksamaan tilaajalle. Tilaajalla on oikeus viivästyssakkoon osoittamatta, että toimittajan viivästyksestä olisi aiheutunut tilaajalle vahinkoa.

3 Yhteyshenkilöt

- 3.1 Kumpikin sopijapuoli nimeää yhteyshenkilön, jonka tehtävänä on seurata ja valvoa sopimuksen toteutumista ja tiedottaa sopimuksen toteutumiseen liittyvistä asioista. Ellei toisin ole sovittu, yhteyshenkilöllä ei ole oikeutta muuttaa sopimusta. Sopijapuolen on viivytyksettä ilmoitettava kirjallisesti yhteyshenkilön vaihtumisesta toisen sopijapuolen yhteyshenkilölle.

4 Alihankinta

- 4.1 Toimittaja voi teettää sopimukseen kuuluvia tehtäviään alihankkijalla. Toimittaja vastaa käyttämänsä alihankkijan osuudesta kuten omastaan. Toimittaja vastaa myös siitä, että alihankkija noudattaa omalta osaltaan toimittajalle asetettuja velvoitteita. Toimittajan on ilmoitettava tilaajan hyväksyttäväksi toimituksessa käyttämänsä keskeiset alihankkijat. Perustellusta syystä tilaaja voi kieltäytyä hyväksymästä alihankkijaa.

5 Tavarantoimittajan ominaisuudet ja virhe

- 5.1 Tavarantoimittajan on lajiltaan, määrältään, laadultaan ja muilta ominaisuuksiltaan vastattava sitä mitä on sovittu. Tavarantoimittajan on myös vastattava siitä tilaajalle annettuja tietoja.
- 5.2 Jos muusta ei ole sovittu tavarantoimittajan tulee soveltua tarkoitukseen, johon sellaisia tavaroita yleensä käytetään tai soveltua siihen erityiseen tarkoitukseen, johon tavaraa oli tarkoitus käyttää, jos toimittajan on täytynyt olla selvillä tästä tarkoituksesta. Tavarantoimittajan tulee laadultaan vähintään vastata siitä mahdollisesti etukäteen tilaajalle toimitettuja näytteitä ja mallikappaleita.

- 5.3 Tavarán tulee täyttää Euroopan unionin suoraan velvoittavien säädösten, Suomen lakien ja asetusten sekä viranomaisten antamat määräykset muun muassa rakenteen, varusteiden, työ- ja paloturvallisuuden sekä sähköturvallisuuden osalta.
- 5.4 Jos tavara poikkeaa edellä esitetystä, siinä on virhe.
- 5.5 Tavarán virheellisyttä arvioidaan sen perusteella, millainen tavara on ominaisuuksiltaan vaaranvastuun siirtyessä tilaajalle. Toimittaja vastaa virheestä, joka tavarassa on ollut tänä ajankohtana, vaikka virhe ilmenisi myöhemmin.
- 5.6 Jos tavarassa on virhe, tilaajan tulee ilmoittaa virheestä toimittajalle kohtuullisessa ajassa virheen havaitsemisesta tai siitä, kun se olisi tullut havaita.
- 5.7 Jos tavarassa on virhe, toimittaja selvittää omalla kustannuksellaan virheen syyn ja korjaa sen viivytyksettä. Toimittaja voi vapautua vastuusta osoittamalla, ettei virhe johdu toimittajan vastuulla olevasta seikasta. Tällöin toimittaja on oikeutettu veloittamaan virheen selvitys- ja korjaustyöstä sovitun, tai jos muuta ei ole sovittu, voimassa olevan hinnaston mukaisesti.
- 5.8 Jos tavarassa havaitaan virhe, joka estää tavarán ottamisen sille tarkoitettuun käyttöön, tilaaja on oikeutettu pidättäytymään kauppahinnan maksusta siihen saakka, kunnes toimittaja on poistanut virheen.
- 5.9 Tavarán mukana on toimitettava kaikki sellaiset todistukset, luvat ja muut toimittajan hankittavaksi kuuluvat asiakirjat, jotka ovat tarpeen tavarán käyttöä varten.
- 5.10 Toimittajan on toimitettava tilaajalle tavarán asennus-, korjaus-, huolto- ja käyttötoiminnassa tarvittavat hankintaan kuuluvat piirustukset ja ohjeet sekä muut tiedot ja asiakirjat. Näiden tietojen ja asiakirjojen on oltava suomenkielisiä, ellei tilaaja ole hyväksynyt niiden toimitusta muulla kielellä.
- 5.11 Toimittaja takaa koneille ja laitteille huollon ja varaosien saannin kulloinkin vallitsevissa olosuhteissa kohtuullisin hinnoin ja ehdoin. Ellei toisin ole sovittu, huoltoa ja varaosia on oltava saatavilla tavarán yleistä käyttöä vastaavan ajan.
- 5.12 Toimittaja voi tilaajan suostumuksella korvata sopimuksen mukaiset tavarat toisilla tavaroilla. Korvaavien tavaroiden on täytettävä sopimuksessa asetetut vaatimukset ja niiden on vastattava ominaisuuksiltaan alkuperäistä tavaraa. Toimittajan on toimitettava korvaava tavara enintään alkuperäistä tavaraa vastaavalla hinnalla.

6 Hinta

- 6.1 Hinta on kiinteä, ellei toisin ole sovittu. Hinta ei sisällä arvonlisäveroa.
- 6.2 Toimittaja laskuttaa arvonlisäveron voimassa olevan lain mukaisesti.

- 6.3 Ellei toisin ole sovittu, hinta sisältää muun muassa sopimuksen mukaisen tavaran, tarjousajan päättyessä voimassa olevat toimittajan suoritettavaksi tulevat välilliset verot ja maksut lukuun ottamatta arvonlisäveroa, matka- ja majoituskustannukset, päivärahat ja ylityökorvaukset, pakkauskustannukset, toimitukseen liittyvät asiakirjat sekä huolto- ja käyttökäsikirjat.
- 6.4 Ellei toisin ole sovittu, toimittajalla ei ole oikeutta periä pientoimitus- tai laskutuslisää.
- 6.5 Ennakkomaksu on hankintahinnan kiinteä osa.
- 6.6 Toimittajalla on oikeus huomioida tarjouksen jättämisen jälkeen tapahtuneista viranomaisten määräämistä uusista julkisista maksuista tai olemassa olevien maksujen korotuksista aiheutuneet kohtuulliset välittömät kustannukset hinnassaan edellyttäen, että ne eivät ole olleet tarjousta tehdessä tiedossa ja toimittaja pystyy osoittamaan perusteet hinnanmuutokselle. Tällöin tavaran hinta muuttuu edellä mainittujen muutosten voimaantuloajankohdasta lukien. Toimittajalla on edellä mainittu oikeus myös silloin, kun hinta on kiinteä.
- 6.7 Jos hinta määräytyy toimittajan, maahantuojan, valmistajan tai muun vastaavan toimijan hinnaston mukaisesti ja tämä hinnasto sopimuskauden aikana muuttuu niin, että toimituspäivän hinnoittelutavan mukainen hinta olisi tilaajalle tarjous- tai tilaushintaa edullisempi, toimittaja soveltaa laskutuksessa toimituspäivän mukaista hinnoittelua. Jos toimittaja tarjoaa markkinoille tilaajan tilaamia tuotteita alennettuun hintaan, noudatetaan alennettua hintaa siihen asti kunnes alennusmyynti tai kampanja on päättynyt.
- 6.8 Jos hinta ei ole kiinteä, toimittajalla on oikeus sopimuskauden aikana oikeus muuttaa hintaa tavaran yleistä kustannuskehitystä vastaavasti. Toimittajan on toimitettava hinnanmuutosilmoitus kirjallisesti vähintään kaksi (2) kuukautta ennen hinnanmuutoksen voimaantuloa. Toimittajan on esitettävä tilaajalle asianmukainen selvitys kustannusten kehityksestä ja hinnanmuutoksen syistä. Jos hinnanmuutoksesta ei päästä yksimielisyyteen, tilaajalla on oikeus irtisanoa sopimus päättymään siitä hetkestä lähtien, kun hinnanmuutos tulee voimaan. Irtisanominen on tehtävä kirjallisesti ennen uusien hintojen voimaantuloa. Jos tilaaja ei irtisano sopimusta, jatketaan sopimusta toimittajan ilmoittamalla tai muilla sopijapuolten hinnanmuutosneuvotteluissa yhdessä sopimilla uusilla hinnoilla.
- 6.9 Jos hinta ei ole kiinteä, tilaajalla on oikeus sopimuskauden aikana ehdottaa hinnanmuutosta tavaran yleistä kustannuskehitystä vastaavasti. Jos hinnanmuutoksesta ei päästä yksimielisyyteen ja tilaaja katsoo, ettei se voi jatkaa sopimusta voimassaolevin hinnoin, tilaajalla on oikeus irtisanoa sopimus päättymään kahden (2) kuukauden irtisanomisajalla. Irtisanominen on tehtävä kirjallisesti. Jos tilaaja ei irtisano sopimusta, jatketaan sopimusta ennen hinnanmuutosehdotusta voimassa olleilla hinnoilla tai muilla hinnanmuutosehdotuksen jälkeen hinnanmuutosneuvotteluissa sopijapuolten yhdessä sopimilla hinnoilla.
- 6.10 Ellei toisin ole sovittu, sopijapuolet voivat ehdottaa hinnanmuutoksia edellä 6.9. ja 6.8. kohdissa kuvatuilla tavoilla aikaisintaan kahdentoista (12) kuukauden kuluttua sopimuksen voimaantuloista ja enintään kahdentoista (12) kuukauden välein. Jos toimittaja tarjoaa markkinoilla tilaajan tilaamia tuotteita alennettuun hintaan, noudatetaan alennettua hintaa siihen asti kunnes alennusmyynti tai kampanja on päättynyt.

- 6.11 Tilaaajan irtisanoessa sopimuksen tässä luvussa esitetyillä perusteilla, toimittaja on velvollinen tilaaajan niin halutessa toimittamaan tavaraa voimassaolevilla hinnoilla, jos irtisanominen on tehty kohdan 6.9. perusteella tai toimittajan hinnanmuutosilmoituksessa ilmoittamien hintojen mukaisesti, jos irtisanominen on tehty kohdan 6.8. perusteella tilaaajan ilmoittamaan ajankohdtaan saakka, kuitenkin enintään kuuden (6) kuukauden ajan sopimuksen päättymisestä.

7 Maksuehdot

- 7.1 Maksut maksetaan laskun perusteella. Ellei toisin ole sovittu, lasku erääntyy maksettavaksi kahdenkymmenen yhden (21) päivän kuluttua hyväksyttävän laskun saapumisesta.
- 7.2 Laskutus tapahtuu verkkolaskulla, jos tilaajalla ja toimittajalla on valmiudet verkkolaskutukseen.
- 7.3 Ellei toisin ole sovittu, toimittaja on oikeutettu laskuttamaan sovitut maksut, kun tilaaja on hyväksynyt laskun kohteena olevan toimituksen tai sen osan. Toistuvaismaksut laskutetaan sovituin laskutuskausin jälkikäteen. Laskussa on oltava erittely laskutuksen perusteista.
- 7.4 Jos tilaaja ei maksa laskua viimeistään eräpäivänä, toimittajalla on oikeus periä viivästyskorkoa korkolain perusteella sekä kohtuulliset perintäkulut.
- 7.5 Toimittajalla on oikeus keskeyttää sopimuksen veloitteiden täyttäminen, jos selvä ja riidaton maksu viivästyy yli kolmekymmentä (30) päivää ja viivästynyt suoritus on olennainen. Toimittajan on kirjallisesti ilmoitettava keskeytyksestä tilaajalle vähintään viisitoista (15) päivää ennen keskeytystä. Ilmoitus voidaan tehdä heti laiminlyönnin tapahduttua.
- 7.6 Tilajalla on oikeus pidättää maksamattomasta hinnasta muun muassa virheellisen tavaran korjaustyöstä tai uuden vastaavan tavaran hankinnasta aiheutuvat kustannukset sekä sopimuksen mukainen viivästysakko tai muu mahdollinen sopimussakko ja takuuajan vakuus.

8 Vakuudet

- 8.1 Jos tilaaajan on sopimuksen mukaan maksettava ennakkoa, toimittajan on jätettävä ennen ennakon suorittamista tilaajalle tämän hyväksymä vakuus, jonka tulee olla vähintään viisitoista (15) prosenttia suurempi kuin suoritettava ennakko. Vakuuden on oltava voimassa vähintään kuukauden sen jälkeen kun sopimuksen mukainen toimitusaika on päättynyt. Toimittajan on toimituksen viivästyessä jatkettava vakuuden voimassaoloaikaa.
- 8.2 Jos takuuajan vakuudesta on sovittu, toimittajan on jätettävä ennen takuuajan alkamista tilaajan hyväksymä vakuus, jonka tulee olla vähintään kymmenen (10) prosenttia arvonlisäverottomasta hankintahinnasta. Vakuuden tulee olla voimassa vähintään kuukauden takuuajan päättymisajankohdan jälkeen.
- 8.3 Ennakkomaksun ja takuuajan vakuudeksi hyväksytään ensi sijassa tilaajan nimiin tehty pankkitalletus tai vakavaraisen raha- tai vakuutuslaitoksen omavelkainen takaus tai muu tilaajan hyväksymä vakuus.
- 8.4 Toimittaja vastaa kaikista vakuuden hankkimisesta aiheutuneista kustannuksista.

9 Tavarantoimitus ja vaaranvastuun siirtyminen

- 9.1 Toimittaja luovuttaa tavarantoimituksen tilaajalle sopimuksen mukaisena ajankohtana. Ilman tilaajan suostumusta tavaraa tai sen osaa ei saa luovuttaa ennen sovittua ajankohtaa.
- 9.2 Ellei toisin ole sovittu, toimituslauseke on TOP ”toimitettuna perille tilaajan nimeämään paikkaan” (TOP tilaajan nimeämä paikka, Finnterms 2001).
- 9.3 Vaaranvastuu siirtyy tilaajalle silloin, kun tavara on toimituslausekkeen mukaisesti luovutettu tilaajalle.
- 9.4 Jos tavaraa ei luovuteta oikeaan aikaan ja tämä johtuu tilaajasta tai tilaajan puolella olevasta seikasta, vaaranvastuu siirtyy tilaajalle, kun toimittaja on tehnyt sen, mitä luovuttaminen häneltä edellyttää ja asiasta on kirjallisesti ilmoitettu tilaajalle. Toimittaja ei saa ilman tilaajan suostumusta vakuuttaa tilaajan kustannuksella tavaraa, jonka vaaranvastuu sopimuksen mukaan kuuluu tilaajalle.
- 9.5 Toimittajalla on vaaranvastuu tilaajan tavaroista, osista ja tarvikkeista, jotka tilaaja on luovuttanut hänen haltuunsa säilytystä, korjausta tai jatkojalostusta varten.

10 Toimitusta edeltävät tarkastukset, valvonta ja vastaanottotarkastukset

- 10.1 Tilaajalla on oikeus suorittaa tavarantoimituksen tarkastus ennen sen toimitusta.
- 10.2 Tilaajan ennen tavarantoimituksen suorittamista suorittamat tarkastukset ja valvonta eivät vähennä toimittajan velvollisuuksia ja vastuuta.
- 10.3 Kun tavara on luovutettu, tilaaja suorittaa vastaanottotarkastuksen niin pian kuin olosuhteet sen sallivat. Toimitus katsotaan hyväksytyksi, ellei tilaaja reklamoi toimituksessa olevasta virheestä kohtuullisessa ajassa.
- 10.4 Toimittajalla ja tilaajalla on molemmilla yleinen myötävaikutusvelvollisuus tarkastusten ja vastaanottotarkastuksen edesauttamiseksi. Kumpikin sopijapuoli vastaa tarkastuksesta aiheutuvista kuluistaan.
- 10.5 Toimittajan on kustannuksellaan ilman kohtuutonta viivästystä poistettava tarkastuksessa havaitut virheet. Tilaja ei ole velvollinen hyvittämään toimittajalle niitä kustannuksia, jotka aiheutuvat tavanomaisessa tarkastuksessa käyttökelttomiksi tulleista tai arvoltaan alentuneista tavaroista ja tarvikkeista.
- 10.6 Jos tavarassa on virhe, toimittaja vastaa kaikista tarkastuksen, käsittelyn ja kuljetuksen uusimisesta tilaajalle aiheutuneista kustannuksista.

11 Takuu

- 11.1 Takuu-aika on 24 kuukautta, ellei muuta ole sovittu. Takuu-aika alkaa siitä päivästä, jona tilaaja on hyväksynyt ja vastaanottanut tavarat.
- 11.2 Takuu kattaa kaikki takuu-aikana ilmenevät virheet. Toimittajan takuu ei kuitenkaan kata virheitä, jotka johtuvat käyttöohjeiden vastaisesta tai muusta virheellisestä tavarat-käytöstä.
- 11.3 Toimittaja on velvollinen viipymättä tiedon saatuaan kustannuksellaan poistamaan kaikki takuu-aikana ilmenevät virheet tai toimittamaan uuden tavarat-virheellisen tilalle. Takuukorjaukseen sisältyy myös korjaukseen vastaavien muutosten tekeminen tavarat-tavaraan liittyviin asiakirjoihin.
- 11.4 Ellei toisin ole sovittu, tavarat-takuu-aika pitenee sillä aikamäärällä, jona tavarat-tavaraa ei ole virheen vuoksi voitu käyttää. Takuuajan pituus on kuitenkin enintään kaksinkertainen alkuperäiseen takuu-aikaan verrattuna.
- 11.5 Jos takuu-aikana tavarat-tavaraassa ilmenee virhe ja on perusteltua syytä olettaa, että sama virhe tulee esiintymään muissakin tavarat-tavaroissa, toimittaja on velvollinen korjaamaan tämän virheen kaikista toimitetuista ja toimitettavista tavarat-tavaroista.
- 11.6 Tilaajan on toimitettava tavarat-tavara takuukorjaukseen varten toimittajan osoittamaan paikkaan Suomessa. Toimittaja vastaa takuukorjaukseen liittyvistä kustannuksista sekä tavarat-tavaran takuukorjaukseen toimittamisesta ja palauttamisesta aiheutuvista kuluista.
- 11.7 Jos toimittaja ei täytä takuuvelvoitteitaan kohtuullisessa ajassa siitä, kun tilaaja on ilmoittanut virheestä, tilaajalla on oikeus teettää tarpeelliset korjaukset kolmannella ja vaatia vahingonkorvausta luvun 14 mukaisesti. Tilaajan on ilmoitettava etukäteen korjauksen kolmannella teettämisestä toimittajalle. Tilaajalla on oikeus korjauksen sijasta vaatia hinnanalennusta.
- 11.8 Toimittaja on takuuajan jälkeenkin velvollinen viipymättä tiedon saatuaan kustannuksellaan poistamaan tavarat-tavaraassa ilmenevät virheet, jotka ovat olleet tavarat-tavaraassa vaarantavastuun siirtyessä tilaajalle ja joita tilaaja ei ole kohtuuden mukaan voinut havaita vastaanottotarkastuksessa tai takuu-aikana.

12 Viivästyminen

- 12.1 Jos sopijapuoli havaitsee viivästyvänsä toimituksessaan tai velvoitteessaan tai pitää viivästystä todennäköisenä, viivästyvän sopijapuolen on viivytyksettä kirjallisesti ilmoitettava toiselle sopijapuolelle viivästyksestä ja sen vaikutuksesta sopimuksen täyttämiseen. Toimittajan viivästyessä toimittajan on ilmoitettava uusi toimitusaika tilaajalle niin pian kuin mahdollista.
- 12.2 Jos toimitus viivästyy toimittajasta johtuvasta syystä, tilaajalla on oikeus viivästys-sakkoon. Ellei toisin ole sovittu, viivästyssakko on suuruudeltaan yksi (1) prosentti viivästyneen toimituksen tai sen osan arvonlisäverottomasta arvosta jokaiselta alka-valta seitsemän (7) vuorokauden pituiselta ajanjaksolta, jolla toimittaja ylittää sovitun määräpäivän. Viivästyssakkoa peritään enintään kymmeneltä (10) viikolta. Tilaajalla on oikeus vähentää viivästyssakko toimittajalle tehtävistä maksusuorituksista.
- 12.3 Toimituksen viivästyminen rinnastetaan asentamisen ja käyttöönoton viivästyminen sekä käytössä tarvittavien ja sopimuksen edellyttämien muiden tietojen myöhästyminen.
- 12.4 Jos tilaaja on maksanut ennakkoa ja toimitus viivästyy toimittajasta johtuvasta syy-stä, toimittaja on velvollinen maksamaan viivästysajalta vuotuista korkoa korkolain mukaisesti ennakon siltä osalta, joka vastaa viivästynyttä tavaraa. Tilaajalla on oikeus vähentää korot toimittajalle tehtävistä maksusuorituksista.

13 Ylivoimainen este

- 13.1 Vapauttamisperusteeksi (force majeure) katsotaan sellainen sopimuksen täyttämisen estävä ja sopimuksen syntymisen jälkeen sattunut epätavallinen ja asiaan vaikuttava tapahtuma, jota sopijapuolten ei ole ollut syytä ottaa huomioon sopimusta tehtäessä ja joka on sopijapuolista riippumaton, eikä sen estävää vaikutusta voida poistaa ilman kohtuuttomia lisäkustannuksia tai kohtuutonta ajanhukkaa. Tällainen tapahtuma voi olla sota, kapina, sisäinen levottomuus, viranomaisen suorittama pakko-otto tai takavarikko julkiseen tarpeeseen, tuonti- tai vientikielto, luonnonmullistus, yleisen liikenteen tai energiajakelun keskeytys, työselkkaus tai tulipalo tai muu vaikutuksiltaan yhtä merkittävä ja epätavallinen sopijapuolista riippumaton syy.
- 13.2 Alihankkijan viivästys katsotaan vapauttamisperusteeksi vain siinä tapauksessa, että alihankkijan viivästys johtuu kohdassa 13.1 tarkoitetusta esteestä eikä alihankintaa voida ilman kohtuutonta ajanhukkaa tai kustannuksia suorittaa muualta.
- 13.3 Jos sopimusvelvoitteen toteuttaminen viivästyy ylivoimaisesta esteestä johtuen, sopimusvelvoitteen täyttämisen aikaa jatketaan niin paljon kuin kaikki tapaukseen vaikuttavat olosuhteet huomioon ottaen on pidettävä kohtuullisena.
- 13.4 Sopijapuolten on viipymättä ilmoitettava ylivoimaisesta esteestä toiselle sopijapuolelle samoin kuin esteen lakkaamisesta, jonka jälkeen sopijapuolten on viimeistään sovittava sen vaikutuksesta toimitukseen.

- 13.5 Kumpikin sopijapuoli saa purkaa sopimuksen kokonaan tai osittain, jos sopimuksen täyttäminen ylivoimaisen esteen jatkumisen johdosta viivästyy yli neljä (4) kuukautta.

14 Vahingonkorvaus

- 14.1 Tilaajalla ja toimittajalla on oikeus saada vahingonkorvausta toisen sopijapuolen sopimusrikkomuksesta aiheutuneesta välittömästä vahingosta.
- 14.2 Jos sopimus päättyy toimittajasta johtuvasta syystä luvun 16 perusteella ja tästä aiheutuu tilaajalle vahinkoa, on tilaajalla oikeus vahingonkorvaukseen sopimuksen ennen aikaisesta päättymisestä aiheutuneesta vahingosta.
- 14.3 Tilaajalla on oikeus saada vahingonkorvausta viivästyksestä tai muusta toimittajan sopimusrikkomuksesta aiheutuneesta vahingosta siltä osin kuin vahingon määrä ylittää tilaajalle maksettavan viivästyssakon ja muun sopijapuolten erikseen sopiman sopimussakon.
- 14.4 Sopijapuolella on lisäksi oikeus korvaukseen välillisestä vahingosta, jos toinen sopijapuoli on aiheuttanut vahingon tahallisesti tai törkeällä tuottamuksella, rikkonut salassapitovelvoitteita tai loukannut immateriaalioikeuksia.

15 Hinnanalennus ja sopimuksen purku

- 15.1 Jos toimittaja ei ole korjannut virhettä tai antanut tilalle korvaavaa tuotetta sovittujen ehtojen mukaisesti, tilaajalla on oikeus vaatia toimittajalta hinnanalennusta.
- 15.2 Kumpikin sopijapuoli saa purkaa sopimuksen kokonaan tai osittain, jos toinen sopijapuoli on olennaisesti rikkonut sopimusvelvoitteitaan tai on ilmeistä, että olennainen sopimusrikkomus tulee tapahtumaan. Jos rikkomus on korjattavissa, sopijapuoli voi purkaa sopimuksen vain, jos rikkomus on toistuva tai rikkomukseen syyllistynyt sopijapuoli ei ole korjannut rikkomustaan kohtuullisessa ajassa siitä, kun toinen sopijapuoli on kirjallisesti huomauttanut rikkomuksesta.
- 15.3 Olennaisena sopimusrikkomuksena pidetään muun muassa toimittajan sopimuksen vastaista toimitusta, jos virhe on vähäistä suurempi eikä virhettä tilaajan huomautuksesta huolimatta viipymättä korjata tai jos sopimuksen luonne huomioiden toimitus viivästyy kohtuuttomasti tai viivästyksset tai virheet ovat toistuvia.
- 15.4 Jos tilaaja on maksanut ennakkoa, toimittaja suorittaa sopimuksen purkautuessa tilaajalle takaisin saamansa ennakon ja korkoa korkolain mukaisesti laskettuna ennakon suorituspäivästä takaisinmaksupäivään.

16 Sopimuksen päättäminen erityistilanteissa

- 16.1 Tilajalla on oikeus irtisanoa sopimus päättämään välittömästi, jos tilaaja osoittaa, ettei olisi tehnyt sopimusta toimittajan kanssa, jos tilaaja olisi ollut hankintapäätöstä tehdessään tietoinen toimittajaa koskevista todellisista olosuhteista. Näillä olosuhteilla tarkoitetaan hankintalain (348/2007) 53 §:ssä ja 54 §:ssä lueteltuja poissulke- misperusteita. Tällöin toimittajalla on oikeus saada täysimääräinen maksu sopimuk- sen päättymishetken mennessä toimitetuista tavaroista, mutta ei oikeutta muuhun korvaukseen sopimuksen päättymisen johdosta.
- 16.2 Tilajalla on oikeus irtisanoa sopimus päättämään välittömästi, jos toimittajan talou- dellisten tai muiden olosuhteiden havaitaan muuttuneen olennaisesti niin, ettei voida olettaa toimittajan täyttävän sopimuksen mukaisia velvollisuuksiaan eikä luotettavaa selvitystä velvoitteiden täyttämisestä anneta. Ennen irtisanomista tilaajan on ilmoi- tettava irtisanomisen uhasta toimittajalle ja varattava tälle mahdollisuus selvityksen antamiseen kohtuullisessa ajassa.

17 Immateriaalioikeudet

- 17.1 Ellei toisin ole sovittu, immateriaalioikeudet tavaraan tai siihen liittyvään aineistoon eivät siirry tilaajalle tavaran omistusoikeutta lukuun ottamatta. Kaikki aineisto, jonka tilaaja ja toimittaja ennen tai jälkeen sopimuksenteon luovuttavat toisilleen, jäävät aineiston luovuttajan omaisuudeksi. Tilajalla on kuitenkin peruuttamaton käyttöoi- keus toimittajan sille luovuttamaan aineistoon silloin, kun kyse on aineiston käyttä- misestä sopimuksessa tarkoitetun tavaran käyttöön liittyvässä tarkoituksessa. Teh- dessään tai teettäessään muutoksia toimittajan luovuttamaan aineistoon, tilaajan on huolehdittava siitä, ettei toimittajan liike- tai ammattisalaisuuksia paljasteta. Käyttö- oikeus sisältää oikeuden käyttää, kopioida ja tehdä tai teettää muutoksia. Tilajalla on oikeus luovuttaa aineisto sille, jolle tilaajan tehtävät siirtyvät.
- 17.2 Toimittaja vastaa siitä, etteivät sen toimittamat tavarat tai niihin liittyvä aineisto sopimuksen mukaisesti käytettyinä loukkaa Suomessa voimassa olevia kolmannen henkilön patentti-, tekijän- tai muita immateriaalioikeuksia.
- 17.3 Jos tilaajaa vastaan esitetään tässä sopimuksessa tarkoitetun tavaran tai siihen liit- tyvän aineiston käyttöön perustuvia immateriaalioikeuteen perustuvia vaatimuksia, toimittaja on velvollinen vastamaan vaatimukseen tilaajan puolesta omalla kustannu- ksellaan. Toimittaja vastaa tilaajalle siitä, ettei tavaraan tai siihen liittyvään aineistoon kohdistuvista immateriaalioikeuksiin perustuvista vaatimuksista tai velvoitteista aiheudu tilaajalle oikeudenkäyntikuluja eikä vahingonkorvaus- tai muita kolman- nelle henkilölle maksettavia kustannuksia tai muita vastuita kolmatta kohtaan.

18 Salassapito

- 18.1 Sopijapuolet sitoutuvat pitämään salassa toisiltaan saamansa luottamuksellisiksi katsottavat aineistot ja tiedot, jotka ovat lain perusteella salassa pidettäviä sekä olemaan käyttämättä niitä muihin kuin sopimuksen mukaisiin tarkoituksiin.
- 18.2 Salassapitovelvollisuuden rikkomisena ei pidetä viranomaisten velvoittavan määräyksen perusteella tapahtuvaa tietojen luovuttamista viranomaisille tai muulle taholle.
- 18.3 Toimittaja ei saa käyttää sopimusta tai tilaajan nimeä markkinoinnissa ilman tilaajan suostumusta. Ellei toisin ole sovittu, toimittaja saa kuitenkin käyttää sopimusta referenssitietona tehdessään tarjouksia hankintalainsäädännössä tarkoitetuille hankintayksiköille.

19 Sopimuksen siirtäminen, muuttaminen ja optio

- 19.1 Toimittajalla ei ole oikeutta ilman tilaajan suostumusta osaksikaan siirtää sopimusta kolmannelle. Tilaajalla on oikeus siirtää sopimus sellaiselle kolmannelle osapuolelle, jolle tilaajan tehtävät siirtyvät kokonaan tai osittain.
- 19.2 Sopimusmuutokset on tehtävä kirjallisesti. Kirjallisiksi sopimusmuutoksiksi katsotaan myös sähköisessä muodossa tehdyt muutokset.
- 19.3 Toimitusta koskevista muutoksista ja niiden vaikutuksista toimitusaikatauluun tai hintaan on sovittava kirjallisesti ennen toimenpiteisiin ryhtymistä.
- 19.4 Jos hankintaan sisältyy optio, jonka käyttämisen edellytyksiä ei ole tarkemmin määritely, option käyttäminen on tilaajan harkinnassa.

20 Avustamisvelvollisuus toimittajan vaihtuessa

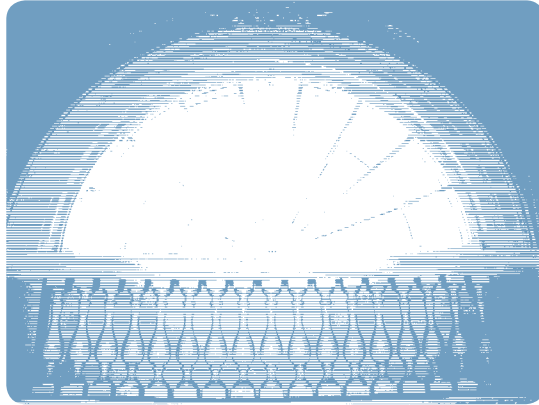
- 20.1 Ellei toisin ole sovittu, toimittajan vaihtuessa toimittaja on velvollinen avustamaan tilaajaa sopimusvelvoitteiden siirtämisessä uudelle toimittajalle. Toimittajalla on oikeus veloittaa tästä aiheutuvasta lisätyöstä hinnastonsa mukaisesti.
- 20.2 Avustamisvelvollisuus alkaa jo ennen sopimuksen päättymistä, kun sopimus on irtisanottu tai purettu päättyväksi tai kun tilaaja ilmoittaa käynnistävänsä hankinnan, joka koskee sopimuksen alaisia palveluja. Velvollisuus jatkuu korkeintaan siihen asti, kun kaksitoista (12) kuukautta on kulunut sopimuksen päättymisestä.

21 Erimielisyydet ja sovellettava laki

- 21.1 Sopimusta koskevat asiat ratkaistaan ensisijaisesti keskinäisin neuvotteluin.
- 21.2 Jos kiistakysymys ei ratkea neuvotteluin, erimielisyydet jätetään ratkaistavaksi tilaajan kotipaikan yleiseen alioikeuteen.
- 21.3 Sopimukseen sovelletaan Suomen lakia. Sopimukseen ei kuitenkaan sovelleta Suomen lain lainvalintaa koskevia säännöksiä tai YK:n kansainvälistä kauppalakia (CISG).

22 Sopimusasiakirjojen pätevyysjärjestys

- 22.1 Sopimusasiakirjat täydentävät toisiaan. Jos sopimusasiakirjat ovat keskenään ristiriidassa, noudatetaan niitä seuraavassa keskinäisessä pätevyysjärjestyksessä, ellei toisin ole sovittu:
 - 1. Sopimus
 - 2. Tarjouspyyntö
 - 3. Julkisten hankintojen yleiset sopimusehdot (JYSE 2009)
 - 4. Tarjous

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
PL 28, 00023 VALTIONEUVOSTO

Puh. 09 160 01 tai 09 57811 (vaihde)
Faksi 09 160 33123

Virallinen sähköposti: valtiovarainministerio@vm.fi
Viestintä: vm-viestinta@vm.fi
etunimi.sukunimi@vm.fi

www.vm.fi